

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Andrzej Tomczyk

SSN Eugeniusz Wildowicz (sprawozdawca)

w sprawie **K.P.**

skazanego z art. 278 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 26 marca 2025 r.

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść

od wyroku Sądu Rejonowego w Oświęcimiu

z dnia 7 sierpnia 2024 r., sygn. akt II K 653/23,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w Oświęcimiu do ponownego rozpoznania.**

Andrzej Tomczyk

Waldemar Płóciennik

Eugeniusz Wildowicz

UZASADNIENIE

K. P. został oskarżony o to, że:

I. w dniu 31 maja 2023 r. w O. przy ul. [...], dokonał zaboru w celu przywłaszczenia roweru marki R. typu „T.” o wartości 730 zł na szkodę J. W., tj. o przestępstwo z art. 278 § 1 k.k.,

II. w dniu 14 czerwca 2023 r. w O. przy ul. [...] w sklepie R., dokonał zaboru w celu przywłaszczenia perfum marki H., H.1 o łącznej wartości 619,97 zł na szkodę R. sp. z o.o., tj. o przestępstwo z art. 278 § 1 k.k.,

III. w dniu 22 czerwca 2023 r. w O. przy ul. [...] w sklepie R., dokonał zaboru w celu przywłaszczenia perfum marki H. oraz dwóch sztuk perfum C. o łącznej wartości 559,97 zł na szkodę R. sp. z o.o., tj. o przestępstwo z art. 278 § 1 k.k.,

przy czym czynów tych dopuścił się w warunkach art. 64 § 1 k.k., czyli w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne, będąc uprzednio skazanym:

- wyrokiem Sądu Rejonowego w Oświęcimiu z dnia 14 stycznia 2015 r., sygn. akt II K 1119/14, na karę roku pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 279 § 1 k.k., objętą następnie karą łączną pozbawienia wolności w wymiarze roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczoną wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Oświęcimiu z dnia 23 kwietnia 2018 r. sygn. akt II K 17/18,

- wyrokiem Sądu Rejonowego w Oświęcimiu z dnia 11 czerwca 2018 r., sygn. akt II K 969/17, na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwa z art. 278 § 1 k.k., art. 190 § 1 k.k., art. 191 § 1 k.k. i art. 217 § 1 k.k.,

- wyrokiem Sądu Rejonowego w Oświęcimiu z dnia 17 listopada 2020 r., sygn. akt II K 778/20, na karę łączną 6 miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. i art. 157 § 1 k.k.,

- wyrokiem Sądu Rejonowego w Oświęcimiu z dnia 11 grudnia 2020 r., sygn. akt II K 805/20, na karę łączną 8 miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 283 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i art. 288 § 1 k.k., objętą następnie karą łączną pozbawienia wolności w wymiarze 2 lat i 6 miesięcy, orzeczoną wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 15 września 2021 r., sygn. akt IV Ka 1077/21, którą odbył w okresie od dnia 15.12.2017 r. do dnia 21.12.2017 r., od dnia 5.01.2018 r. do dnia 24.07.2018 r., od dnia 4.07.2020 r. do dnia 5.07.2020 r., od dnia 11.12.2020 r. do dnia 31.03.2021 r. i od dnia 15.04.2021 r. do dnia 24.10.2022 r.

Sąd Rejonowy w Oświęcimiu, wyrokiem z dnia 7 sierpnia 2024 r., sygn. akt II K 653/23:

„I. uznał oskarżonego K. P. za winnego popełnienia zarzucanych mu aktem oskarżenia czynów, przyjmując, iż zostały one popełnione w ciągu przestępstw, co stanowi występki z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. przy zast. art. 91 § 1 k.k. i za to na mocy art. 278 § 1 k.k. wymierzył mu karę 4 lat pozbawienia wolności,

II. na mocy art. 46 § 1 k.k. nałożył na oskarżonego obowiązek naprawienia szkody w całości poprzez zapłatę na rzecz:

- R. sp. z o.o. kwoty 619,97 zł (czyn II), R. sp. z o.o. kwoty 559,97 zł (czyn III), tj. łącznie kwoty 1179,94 zł,

III. na mocy art. 63 § 1 k.k. zaliczył na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zatrzymanie w dniu 7.07.2023 r. w godz. od 18.30 do 21.45 uznając karę pozbawienia wolności w liczbie 1 dnia za wykonaną.”

W dniu 14 sierpnia 2024 r., Sąd Rejonowy w Oświęcimiu wydał postanowienie o sprostowaniu w trybie art. 105 § 3 k.p.k. oczywistej omyłki pisarskiej w powyższym wyroku w ten sposób, że w pkt I sentencji, linii 2-4, w miejsce sformułowania „(...)” przyjmując, iż zostały one popełnione w ciągu przestępstw, co stanowi występki z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. przy zast. art. 91 § 1 k.k. i za to na mocy art. 278 § 1 k.k. wymierza mu (...),” wpisał sformułowanie „(...)” przyjmując, iż popełnione zostały w krótkich odstępach czasu i z wykorzystaniem takiej samej sposobności, co stanowi występki z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to na mocy art. 278 § 1 k.k. wymierza mu...” (k. 126).

Wyrok Sądu I instancji oraz postanowienie o jego sprostowaniu uprawomocniły się bez zaskarżenia.

W dniu 22 stycznia 2025 r. Prokurator Generalny wniósł na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. kasację od tego wyroku. Zaskarżył go w całości na niekorzyść skazanego i zarzucił rażące oraz mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie prawa karnego materialnego - art. 278 § 1 k.k., wskutek niezasadnego przyjęcia, iż K. P., dokonując trzykrotnie zaboru w celu przywłaszczenia mienia o wartości: 730 zł, 619,97 zł i 559,97 zł dopuścił się czynów każdorazowo wypełniających dyspozycję art. 278 § 1 k.k., podczas gdy w dacie orzekania, z uwagi na wartości mienia będącego przedmiotem wykonawczym każdego z czynów zabronionych, na skutek

nowelizacji Kodeksu wykroczeń, obowiązującej od dnia 1 października 2023 r., wszystkie czyny K. P. wyczerpały jedynie znamiona wykroczeń z art. 119 § 1 k.w., jako kradzieży cudzych rzeczy ruchomych, których wartość nie przekroczyła 800 zł.

Podnosząc powyższe, Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Oświęcimiu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, co uzasadnia jej rozpoznanie i uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Sąd Rejonowy w Oświęcimiu dopuścił się w istocie dwóch wskazanych w kasacji Prokuratora Generalnego naruszeń: prawa materialnego - art. 278 § 1 k.k. oraz prawa procesowego - art. 105 § 3 k.p.k. przeprowadzając korektę własnego błędu wykraczającą poza ramy sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej, bowiem ingerującą w merytoryczną treść orzeczenia.

W niniejszej sprawie, po wniesieniu aktu oskarżenia doszło do korzystnej dla oskarżonego zmiany przepisów, na skutek której został podwyższony do wysokości 800 zł próg kwotowy rozgraniczający wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. od przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. Przed wejściem w życie ustawy nowelizującej z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 2600), tj. przed dniem 1 października 2023 r., zarzucone K. P. czyny, popełnione w dniach 31 maja, 14 czerwca i 22 czerwca 2023 r., wypełniały dyspozycję art. 278 § 1 k.k. W momencie wydania wyroku w dniu 7 sierpnia 2024 r. – z uwagi na nieprzekraczającą kwoty 800 zł wartość skradzionych dóbr – stanowiły już wykroczenia.

Wydając przedmiotowy wyrok Sąd przyjął, że popełnione przez oskarżonego przestępstwa stanowią ciąg przestępstw, a więc są to trzy odrębne czyny, tyle że popełnione w krótkich odstępach czasu z wykorzystaniem tej samej sposobności i zanim zapadł wyrok, choćby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z nich. Przyjęcie tej konstrukcji nie pozwalało na zsumowanie wartości skradzionych przedmiotów i przy kwalifikacji prawnej uwzględnienie ich łącznej wartości, toteż nie dawało Sądowi możliwości skazania K. P. za czyny z art. 278 § 1 k.k.

Dostrzegłszy swój błąd, Sąd Rejonowy podjął próbę usunięcia go z wydanego przez siebie orzeczenia poprzez przyjęcie, że zachowania oskarżonego stanowiły w istocie nie ciąg przestępstw, ale jeden czyn ciągły – a łączna wartość skradzionego mienia - 1909,94 zł dawała podstawę do przypisania oskarżonemu odpowiedzialności za przestępstwo, ponieważ przekraczała kwotę 800 zł. Uczynił to jednak w procedurze, która nie służy korygowaniu merytorycznych błędów orzeczeń, a tym samym postanowienie Sądu Rejonowego w Oświęcimiu z dnia 14 sierpnia 2024 r. o sprostowaniu jest prawnie bezskuteczne.

Przepis art. 105 k.p.k. należy wyklądać w ten sposób, że nie daje on podstawy do ingerowania w materialną treść orzeczenia, w tym rozstrzygnięcia co do winy i kary, albowiem orzeczenie w tym zakresie może być weryfikowane jedynie w trybie kontroli instancyjnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 2020 r., III KK 340/20). Niedopuszczalne jest zatem sięganie do art. 105 k.p.k. w celu konwalidowania merytorycznych błędów zawartych w decyzji procesowej, co obejmuje m.in. dokonywanie w tym trybie zmiany lub uzupełnienia orzeczenia co do kary, czy, jak w niniejszej sprawie, zastosowanie pewnych konstrukcji prawnokarnych, których wyrok pierwotnie nie zawierał (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2021 r., IV KK 382/20). Sprostowanie służy korekcie błędów pisarskich czy o charakterze rachunkowym, o ile mają one oczywisty charakter, a dokonana zmiana nie wpływa na *meritum* orzeczenia. W okolicznościach niniejszej sprawy o takiej sytuacji nie może być mowy, bowiem przyjęcie konstrukcji czynu ciągłego w miejsce ciągu przestępstw wywiera wpływ na ustalenia faktyczne, a także kwalifikację prawną przypisanego oskarżonemu czynu.

Mając na uwadze powyższe, kasację Prokuratora Generalnego należało uwzględnić, uchylając zaskarżone orzeczenie i przekazując sprawę Sądowi Rejonowemu w Oświęcimiu do ponownego rozpoznania.

Rozpoznając sprawę po raz kolejny, Sąd ten, ze względu na kierunek kasacji na niekorzyść, będzie dysponował pełną swobodą przy wyborze kwalifikacji prawnej przypisanych oskarżonemu czynów.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

[J.J.]

[r.g.]

Andrzej Tomczyk Waldemar Płóciennik Eugeniusz Wildowicz